

Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru

**Cyfrifon Blynyddol
ar gyfer y flwyddyn yn diweddu
31 Mawrth 2009**

Cynnwys

	Tudalen
Adroddiad y Cyfarwyddwyr	1
Sylwadau'r Rheolwyr	6
Adroddiad Taliadau	9
Datganiad o gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr	13
Datganiad ar Reolaeth Fewnol	14
Tystysgrif Archwilydd Cyffredinol Cymru i Gynulliad Cenedlaethol Cymru	17
Cyfrif Incwm a Gwariant ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009	19
Datganiad o Gyfanswm Enillion a Cholledion Cydnabyddedig ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009	20
Mantolen ar 31 Mawrth 2009	21
Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009	22
Nodiadau i'r cyfrifon	23

CYFRIFON BLYNYDDOL

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

◦ Hanes a chefnidir statudol

Sefydlwyd Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru dan Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a daeth i fodolaeth ar 1 Medi 2000. Diwygiwyd cylch gorchwyl a swyddogaethau'r Cyngor gan Ddeddf Addysg 2002.

Mae Swyddfa'r Cabinet wedi dynodi'r Cyngor yn gorff proffesiynol hunanreoleiddiol. Yn ystod y flwyddyn gyfrifyddu, mae'r Cyngor wedi cyllido'i hun drwy ffioedd cofrestru athrawon, ar wahân i'r agweddau hynny ar ei waith sy'n cael eu cyllido drwy grant Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cyhoeddi llythyr cynnig grant i'r Cyngor yn nodi'r amodau y dylid cydymffurfio â hwy mewn perthynas ag agweddau penodol ar y gwaith y mae'n ei gyllido. Mae'r Cyngor yn amlinellu ei weithdrefnau a'i reolau ariannol yn y Rheolau Sefydlog a'r Llawlyfr Cyllid.

Dan Baragraff 14 Atodlen 1 y Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch, mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol. Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru dyddiedig 13 Mawrth 2007. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael ar gais gan y Cyngor.

◦ Prif amcanion a gweithgareddau

Mae prif nodau'r Cyngor wedi'u nodi yn Neddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998. Y nodau yw cyfrannu at wella safonau addysgu ac ansawdd dysgu, a chynnal a gwella safonau ymddygiad proffesiynol ymysg athrawon, er lles y cyhoedd. Mae manylion pellach yn yr Adroddiad Blynyddol.

◦ Adolygiad o weithgareddau a datblygiadau

Ar gyfer y flwyddyn ariannol yn diwedd 31 Mawrth 2009, cofnododd y Cyngor ddiffyg o £103,000 (£256,000 o ddiffyg yn 2007-08) ac asedau cyfredol net o £328,000 (£218,000 ar 31 Mawrth 2008).

Daeth yr asedau sefydlog diriaethol a gafaelyd yn ystod y flwyddyn i gyfanswm o £11,000, a daeth yr asedau sefydlog anniriaethol i gyfanswm o £37,000.

Cafodd swyddogaethau rheoleiddio a chynghori'r Cyngor eu cyllido gan ffi gofrestru flynyddol athrawon, sydd wedi'i gosod ar £45, sef cynnydd o £12 ar y flwyddyn flaenorol, gan beri cynnydd o tua £450,000 yn yr incwm. Roedd hyn yn galluogi'r Cyngor i gynllunio cyllideb adennill costau yn 2008-09; fodd bynnag, byddai penderfyniad Gweinidog Llywodraeth Cynulliad Cymru i osod cap ar y ffi ar y lefel honno am ddwy flynedd bellach wedi peri lefel annerbyniol o'r diffyg a ragwelir. O ganlyniad, penderfynodd y Cyngor ohirio neu roi'r gorau i weithgarwch werth £113,000 a gynlluniwyd ar gyfer y flwyddyn ganlynol, 2009-10.

Yn ystod y flwyddyn, roedd y Cyngor yn parhau i weinyddu rhaglen gyllido datblygiad proffesiynol Llywodraeth Cynulliad Cymru i athrawon yn nhair blynedd gyntaf eu gyrfaedd. Roedd y Cyngor o'r farn bod cyllideb Llywodraeth y Cynulliad ar gyfer y gwaith hwn yn annigonol, ond fe'i sicrhawyd ganddi y câi cyllid digonol ei ryddhau i fodloni hawliau athrawon. Bu'r Cyngor hefyd yn gweinyddu rhaglen datblygiad proffesiynol Llywodraeth Cynulliad Cymru â ffocws unigol ar gyfer athrawon mwy

profiadol (£2.978 miliwn). Cafodd y gyllideb hon ei dyrannu'n llawn erbyn mis Hydref 2008, ac ni ryddhawyd unrhyw gyllid atodol pellach yn y flwyddyn gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. O ganlyniad, roedd rhaid cau'r rhaglen gyllido i ymgeiswyr newydd ar gyfer y flwyddyn.

- **Datblygiadau at y dyfodol**

Cwblhaodd y Cyngor ail flwyddyn cynllun peilot rhaglen Athro Siartredig yn 2008-09 a sicrhodd gytundeb Llywodraeth Cynulliad Cymru i ymestyn y cynllun peilot am flwyddyn arall yn 2009-10; yn ystod y flwyddyn hon, gobeithir cael cytundeb a chyllid gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i'w phrif ffrydio.

Caiff datblygiadau eraill eu cwtogi gan gyfyngiadau sy'n deillio o gap ar y ffi, a'r penderfyniad i ohirio neu roi'r gorau i weithgarwch.

- **Talu credydwyr**

Dan Ddeddf Hwyr-dalu Dyledion Masnachol (Llog) 1998, mae gofyn i'r Cyngor dalu anfonebau diamheuol cyflenwyr o fewn telerau ac amodau cytunedig, neu ymhen 30 diwrnod ar ôl derbyn y nwyddau, gwasanaethau neu anfoneb ddilys, p'un bynnag sydd hwyraf. Cyflawnwyd hyn ar gyfer 94.75% o'r holl anfonebau o'r fath yn 2008-09 (93.5% yn 2007-08), ac ni thalwyd unrhyw Log Dyledion Masnachol ac nid oedd dim yn ddyledus mewn perthynas â thrafodion yn 2008-09.

- **Costau pensiwn**

Gweler yr Adroddiad Taliadau a Nodyn 1.10 ar gyfer manylion costau pensiwn y Cyngor.

- **Archwilio'r Cyfrifon**

Archwilydd Cyffredinol Cymru yw archwilydd allanol statudol y Cyngor, a benodwyd dan Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998.

RSM Bentley Jennison oedd archwilwyr mewnol y Cyngor a benodwyd ar gyfer y flwyddyn gyfrifyddu.

- **Datgelu Gwybodaeth Archwilio**

Hyd eithaf gwybodaeth y Prif Weithredwr, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Cyngor yn ymwybodol ohoni. Cadarnheir bod yr holl gamau angenrheidiol wedi'u cymryd i roi gwybod i'r Prif Weithredwr am unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr y Cyngor yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth o'r fath.

- **Aelodau a chyfrifoldebau'r Cyngor**

Mae gan y Cyngor 25 o aelodau ar hyn o bryd. Llenwyd lle gwag yng nghategori'r aelodau a benodwyd ar ôl cael eu henwebu ar 1 Medi 2008, sy'n golygu bod gan y Cyngor y nifer llawn o aelodau. Yn ystod y flwyddyn weithredol, rhagwelir y bydd Gweinidogion Cymru'n ceisio enwebiadau ar gyfer aelodau penodedig (naw aelod) a phenodiadau uniongyrchol (pedwar aelod) i ymuno â'r Cyngor, gan ddechrau ar 1 Medi 2010.

Ar gyfer y flwyddyn weithredol rhwng 1 Ebrill 2008 a 31 Mawrth 2009, aelodau'r Cyngor oedd:

Mal Davies	(Cadeirydd) Pennaeth, Ysgol Uwchradd Willows, Caerdydd
Jacque Turnbull	(Dirprwy Gadeirydd) Ymgynghorydd addysg a hyfforddiant
Philip Bassett	Darlithydd, Deon Addysgu a Dysgu, Prifysgol Glyndŵr
Frank Bonello	Tiwtor a Swyddog Datblygu, Canolfan Dysgu Cymraeg Prifysgol Caerdydd
Neil Butler	Athro, Ysgol Uwchradd Y Trallwng, Powys (hyd at 30 Awst 2008)
Tim Cox	Athro, Ysgol Gyfun Bryn Hafren, Bro Morgannwg
Beth Davies	Pennaeth, Ysgol Gynradd Alltwn, Pontardawe (o 1 Medi 2008)
Elwyn Davies	Pennaeth, Ysgol Gyfun Pencoed, Pen-y-bont ar Ogwr
Susan Davies	Pennaeth, Ysgol Gyfun Cynffig, Pen-y-bont ar Ogwr
Roberto De Benedictis	Athro, Ysgol Gyfun Llangatwg, Castell-nedd (o 1 Medi 2008)
Sheila Drayton	Ymgynghorydd mewn datblygiad proffesiynol a sefydliadol
Michael Edwards	Pennaeth, Ysgol Gynradd Maes y Coed, Pontypridd
Ian Guy	Uwch gyfreithiwr (addysg), Castell-nedd Port Talbot
Anthony Hughes	Cyn-Bennaeth, Ysgol Gynradd Pontrhydyfen, Castell-nedd Port Talbot (hyd at 30 Awst 2008))
Angela Jardine	Athrawes, Ysgol Gynradd Gabalfa, Caerdydd
Gareth Jones	Cyn-Bennaeth, Ysgol Gynradd Derwen, Sir y Fflint (o 1 Medi 2008)
Goronwy Jones	Pennaeth, Ysgol Gynradd Baden Powell, Caerdydd (hyd at 30 Awst 2008)
Hélène Mansfield	Pennaeth, Ysgol Gyfun Croesyceiliog, Cwmbrân
Valerie Merriman	Athrawes, Ysgol Fabanod Abergwynfi, Castell-nedd Port Talbot (hyd at 30 Awst 2008)
Jane Morris	Cyfarwyddwr dros dro, Llywodraethwyr Cymru
Suzanne Nantcurvis	Athrawes, Ysgol Dinas Brân, Sir Ddinbych
Rosemond Nelson	Athrawes Fro yn gyfrifol am Ganolfan Iaith Gymraeg, Sir Gaerfyrddin (hyd at 30 Awst 2008)
Sue O'Halloran Hugh Patrick	Pennaeth, Ysgol Gynradd Notais, Porthcawl (o 1 Medi 2008) Cadeirydd Llywodraethwyr Cymru
Anne Robertson	Cyfarwyddwr Addysg yr Esgobaeth, Archesgobaeth Caerdydd

Jane Setchfield	Athrawes, Ysgol Uwchradd Llanedeyrn, Caerdydd
Cleo Sollars	Athrawes, Ysgol Gynradd St Therese, Port Talbot (o 1 Medi 2008)
Anna Spokes	Athrawes, Ysgol Gynradd yr Archesgob Rowan Williams, Caldicot (o 1 Medi 2008)
Sarah Stockford	Athrawes, Ysgol y Foryd, AALI Conwy
Jacky Tonge	Cyn-Brif Weithredwr, Cyngor Sir Powys
Gwen Williams	Cyn-Bennaeth, Ysgol Fabanod Edwardsville, Merthyr Tudful (hyd at 30 Awst 2008)

Disgwylir i aelodau'r Cyngor gymhwyso eu barn annibynnol i strategaeth, perfformiad ac atebolrwydd y Cyngor. Mae'n rhaid i aelodau weithredu'n gorfforaethol er budd y Cyngor, sydd yn ei dro yn gweithredu er lles ehangach athrawon, disgyblion a'r cyhoedd, yn hytrach nag er lles etholaeth benodol.

Mae gan Aelodau'r Cyngor gyfrifoldeb corfforaethol am sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio ag unrhyw ofynion statudol neu weinyddol o ran defnyddio cyllid cyhoeddus a'i incwm o ffioedd cofrestru.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldebau corfforaethol, mae'n rhaid i aelodau'r Cyngor:

- o sicrhau y cedwir at safonau uchel bob amser mewn gweinyddiaeth ac wrth wneud penderfyniadau;
- o sefydlu cyfeiriad strategol cyffredinol y Cyngor drwy oruchwylio'r broses o gynhyrchu'r Cynllun Corfforaethol;
- o goruchwylio'r gwaith o gyflwyno canlyniadau a gynlluniwyd drwy fonitro perfformiad yn erbyn amcanion a thargedau strategol cytunedig;
- o llunio strategaeth ar gyfer diogelu gwybodaeth bersonol a gedwir er mwyn cydymffurfio â chyfrifoldebau statudol y Cyngor;
- o sicrhau nad yw'r Cyngor yn gweithredu y tu hwnt i'w bwerau na'i swyddogaethau, p'un a ydynt wedi'u diffinio mewn statud ai peidio, neu drwy unrhyw gyfyngiadau ar wariant a nodir mewn unrhyw Femorandwm Ariannol. Cynghorir aelodau ar y materion hyn fel arfer gan Brif Weithredwr y Cyngor a'i gynghorwyr cyfreithiol;
- o parchu'r penderfyniadau a'r polisiâu a wneir ar y cyd gan y Cyngor yn y maes cyhoeddus. Mae aelodau'n cefnogi'r egwyddor o golegoldeb ac yn cydnabod bod penderfyniadau y maent yn anghytuno â hwy wedi'u gwneud gan y rhan fwyaf o'r Cyngor.

- **Buddiannau eraill aelodau'r Cyngor**

Mae'r Cyngor yn cynnal Cofrestr Buddiannau sy'n cael ei chadw yn swyddfeydd y Cyngor ac sydd ar gael i'r cyhoedd ei gweld ar gais.

- **Rhoddion elusennol**

Yn ystod y flwyddyn, ni chyflwynodd y Cyngor unrhyw roddion elusennol.

Sylwadau'r Rheolwyr

Ceir manylion llawn am gynnydd y Cyngor wrth gyflawni ei amcanion yn ystod 2008-09 yn yr Adroddiad Blynyddol cyhoeddedig. Dyma grynodedb o'r cyflawniadau hynny:

Cynnal a hyrwyddo'r safonau uchaf o arferion ac ymddygiad proffesiynol

- Cyflwyno'n llwyddiannus fynediad ar-lein i'r Gofrestr Athrawon Cymwys
- Cwblhau dadansoddiad o'r amser a gymerir gan athrawon newydd gymhwyso i fodloni'r safon Sefydlu
- Cynnal safonau uchel drwy wrando ar fwy nag ugain o achosion safonau proffesiynol

Darparu llais annibynnol, cynrychioliadol ac awdurdodol ar gyfer y proffesiwn ar faterion addysgu

- Datblygu papur safbwynt ynghylch trefniadau arolygu ysgolion yn y dyfodol a'i gyflwyno i Estyn
- Cwblhau papur safbwynt ynghylch cysondeb a chydlyniaeth yn narpariaeth 14-19 sy'n dadlau o blaid cyflwyno hunanreoleiddio proffesiynol mewn Addysg Bellach
- Cwblhau papur safbwynt ynghylch rôl CyngACC yn y dyfodol o ran achredu cyrsiau addysg gychwynnol athrawon

Datblygu diwylliant o ddatblygiad proffesiynol ymysg athrawon

- Cefnogi rhyw 3,000 o athrawon yn nhair blynedd gyntaf eu gyrfaeodd, drwy weithredu cyllid ar gyfer Sefydlu a Datblygiad Proffesiynol Cynnar
- Cynhyrchu dadansoddiad manwl o'r gweithgareddau datblygiad proffesiynol yr ymgymerir â hwy gan athrawon newydd yn ystod eu tair blynedd gyntaf o addysgu
- Cwblhau'n llwyddiannus gyfnod cyntaf cynllun peilot y Rhaglen Athro Siartredig a datblygu trefniadau drafft ar gyfer rhaglen yn y brif ffrwd
- Cefnogi 4,100 o athrawon wrth fynd i'r afael â'u hanghenion datblygiad proffesiynol drwy weinyddu'r Rhaglen Gyllido Datblygiad Proffesiynol Parhaus
- Cynyddu cwmpas datblygiad proffesiynol parhaus athrawon drwy drefnu chwe digwyddiad lledaenu ar y cyd gydag awdurdodau lleol a chyrrff eraill

Cyfathrebu cyfraniad cadarnhaol y proffesiwn addysgu at gymdeithas

- Ymestyn cyfleoedd rhwydweithio ar draws Ewrop
- Cyhoeddi 18 datganiad i'r wasg i ddenu cyhoeddusrwydd i waith cadarnhaol athrawon

Darparu systemau cyllid, personél a gweinyddol effeithlon, effeithiol a chadarn sy'n cefnogi tasg y Cyngor o gyflwyno'i amcanion

- o Derbyn barn archwilio ddiamod gan Swyddfa Archwilio Cymru
- o Mabwysiadu Cynllun Cydraddoldeb Anabledd newydd
- o O ganlyniad rhoi cap ar y ffi gofrestru, cynllunio ar gyfer gostyngiad o 6% mewn gwariant ar gyfer 2009-2010

o Risgiau ac ansicrwydd

Mae'r Cyngor yn cynnal Cofrestr Risg o bob risg a nodwyd, sy'n cael ei hadolygu'n chwarterol, a'i hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio. Mae proses rheoli risg y Cyngor wedi'i hasesu gan archwiliad mewnol, sy'n darparu sicrwydd sylweddol wrth gefnogi'r ffordd y mae'n ymdopi â risgiau ac yn eu rheoli.

Nodir risgiau yn unol â'r amcanion corfforaethol, ac mae'r risgiau allweddol yn cynnwys y canlynol:

- o Y risg, o ran enw da a modd gweithredu'r sefydliad, na fydd y Cyngor yn gallu cyflawni ei ddyletswydd statudol i gynnal a datblygu'r Gofrestr athrawon cymwys yng Nghymru, gan gynnwys cwblhau gwiriadau i gadarnhau addasrwydd ymgeiswyr i gofrestru;
- o Y risg, o ran enw da'r sefydliad a'r gyfraith, bod y Cyngor yn methu â gweithredu'n briodol ei system agored a theg wrth ymgymryd â'i gyfrifoldebau safonau proffesiynol;
- o Y risg, o ran cyllid, nad yw'r Gweinidog yn cytuno ar ffi gofrestru a argymhellir neu'n ei gosod am gyfnod penodol sy'n wahanol i'r cyfnod arfaethedig;
- o A'r risg, o ran modd gweithredu a chyllid, bod y Cyngor yn methu â darparu systemau cyllid, personél a gweinyddu effeithiol, effeithlon a chadarn i ategu'r gwaith o gyflawni ei amcanion.

Nodwyd rheolaethau mewn ymateb i'r risgiau allweddol hyn, ac i bob risg arall a nodir, gyda manylion y camau penodol i'w cymryd i reoli neu i leddfu'r risg. Caiff pob risg ei adolygu'n rheolaidd.

o Polisi Cyflogaeth

Mae'r Cyngor yn mabwysiadu ymagwedd sy'n ystyried cyfle cyfartal wrth recriwtio, datblygu a dyrchafu staff. Rhoddir ystyriaeth lawn a theg i geisiadau am gyflogaeth gan bobl anabl lle maent yn meddu ar y sgiliau a'r galluoedd i gyflawni'r swydd. Ymgynghorir â chyflogeion a chânt eu hysbysu am faterion sy'n effeithio arnynt drwy fforymau staff, cyfathrebu ysgrifenedig, trafodaethau anffurfiol a, lle y bo'n briodol, cyfarfodydd gwybodaeth.

- **Absenoldeb oherwydd salwch**

Mae'r Cyngor yn monitro absenoldeb oherwydd salwch yn barhaus, gan adolygu absenoldebau cronol a thymor hir fel ei gilydd. Yn 2008-09, cymerodd cyflogeion gyfanswm o 179 o ddiwrnodau salwch (89 o ddiwrnodau, 2007-08), yr oedd 42% ar gyfer salwch tymor hir (0%, 2007-08). Mae absenoldeb oherwydd salwch yn isel, gyda 5.1 diwrnod ar gyfartaledd fesul cyflogai (2.8 diwrnod yn 2007-08), o'i gymharu â chyfartaledd y sector cyhoeddus (9.8 diwrnod fesul cyflogai) neu'r cyfartaledd a adroddir gan sefydliadau llai (6.1 diwrnod).

- **Digwyddiadau mewn perthynas â data personol**

Yn y flwyddyn ariannol, nid oedd unrhyw ddigwyddiadau i'w hadrodd yn ymwneud â cholli data personol.

Adroddiad Taliadau

Mae'r Adroddiad Taliadau yn rhoi manylion arferion darparu taliadau i aelodau'r Cyngor ac uwch aelodau staff:

- **Contractau gwasanaeth**

Penodir staff yn unol â pholisi Recriwtio a Dethol y Cyngor, sy'n ei gwneud yn ofynnol gwneud penodiadau o ran teilyngdod, ac ar sail cystadleuaeth deg ac agored, ond sydd hefyd yn cynnwys yr amgylchiadau pan ellir gwneud penodiadau fel arall.

Mae penodiadau'r uwch staff y sonnir amdanynt yn yr adroddiad hwn yn rhai penagored. Byddai dod â phenodiad i ben yn gynnar, ac eithrio o ganlyniad i gamymddwyn, yn arwain at roi iawndal i'r unigolyn fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

- **Taliadau'r aelodau**

Y Cadeirydd a'r Dirprwy Gadeirydd yw'r unig aelodau o'r Cyngor a allai dderbyn tâl. Nid oes gan y naill aelod na'r llall yr hawl i fod yn aelod o gynllun pensiwn y Cyngor. Yn ystod y flwyddyn, parhaodd Mr Mal Davies i wasanaethu fel Cadeirydd y Cyngor. Fel pennaeth mewn swydd, ymdrinnir â'r penodiad hwn fel secondiad ac ad-delir cyfran o'i gyflog i'w gyflogwr. Nid yw Mr Davies yn derbyn unrhyw daliadau'n uniongyrchol na buddiannau mewn nwyddau.

Telir treuliau i holl aelodau eraill y Cyngor, gan gynnwys ad-dalu costau a ddaw i'w rhan wrth deithio i gyfarfodydd a thelir costau athrawon cyflenwi, neu gostau cyfwerth, hefyd, i'r ysgol berthnasol, fel sy'n briodol. Nodir y gwariant hwn fel costau Aelodau yn Nodyn 4 (costau rhaglen Uniongyrchol).

	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Ad-dalu costau i gyflogwr - Cadeirydd: Mr Mal Davies	36	35
Taliadau'r Dirprwy Gadeirydd: Mrs Jacquie Turnbull	8	9

- **Taliadau uwch aelodau staff**

Roedd cyflog, hawliau pensiwn a gwerth unrhyw fuddiannau trethadwy mewn nwyddau ar gyfer swyddogion uchaf y Cyngor fel a ganlyn:

	Cyflog, 2008-09 £'000	Cyflog, 2007-08 £'000	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad yn gysylltiedig â phensiwn yn 60 oed, £'000	Pensiwn cronodig yn 60 oed ar 31/03/09 a chyfandaliad cysylltiedig, £'000	CETV, ar 31/03/08* £'000	CETV ar 31/03/09 £'000	Cynnydd gwirioneddol mewn CETV £'000
G Brace Prif Weithredwr	80-85	65-70	0-2.5 a chyfandaliad -2.5 - 0	25-30 a chyfandaliad 65-70	539	588	11
H Llewellyn Dirprwy Brif Weithredwr (Cymwysterau, Cofrestru a Safonau Proffesiynol Athrawon)	60-65	55-60	0-2.5 a chyfandaliad 0-2.5	10-15 a chyfandaliad 30-35	136	154	7
J Evans Dirprwy Brif Weithredwr (Cyllid, Personél a Gwasanaethau Corfforaethol)	50-55	50-55	0-2.5 a chyfandaliad 0-2.5	15-20 a chyfandaliad 45-50	243	264	3

† CETV: Gwerthoedd Trosglwyddo Arian Cyfatebol (CETV)

*Gallai'r ffigur hwn fod yn wahanol i'r ffigur terfynol yng nghyfrifon y llynedd. Mae hyn oherwydd i'r ffactorau CETV gael eu diweddarau i gydymffurfio â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygiad) 2008

- **Cyflog**

Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog crynswth; tâl perfformiad neu fonysau; goramser; hawliau neilltuedig i bwysoliad neu lwfansau Llundain; lwfansau recriwtio a chadw; lwfansau swyddfa breifat ac unrhyw lwfans arall i'r graddau ei fod yn destun trethiant y DU. Mae'r adroddiad hwn wedi'i seilio ar daliadau a wnaed gan y Cyngor ac felly cânt eu cofnodi yn y cyfrifon hyn.

Ac eithrio'r Prif Weithredwr, mae cyflog yr holl staff yn seiliedig ar raddfeydd cyflog Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae taliadau'r Prif Weithredwr yn cael eu hadolygu'n flynyddol, yn seiliedig ar berfformiad fel y pennir gan y Pwyllgor Taliadau. Mae'r Pwyllgor Taliadau'n is-bwyllgor a benodir gan y Pwyllgor Gweithredol, ac mae'n cynnwys Cadeirydd y Cyngor a dau aelod arall. Yn 2008-09, roedd taliadau'r Prif Weithredwr yn cynnwys cyflog blynyddol am y flwyddyn, cyflog dyledus a thaliad bonws ar wahân ar gyfer 2006-07 a 2007-08.

- **Buddiannau mewn nwyddau**

Mae gwerth ariannol buddiannau mewn nwyddau yn cynnwys unrhyw fuddiannau a ddarperir gan y Cyngor ac a ystyrir yn fuddiannau trethadwy yn llygaid Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi. Ni thalwyd unrhyw fuddiannau mewn nwyddau yn ystod y flwyddyn.

- **Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil**

Darperir buddiannau pensiwn drwy drefniadau Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (CSP). O 30 Gorffennaf 2007, gall gweision sifil ymuno ag un o bedwar cynllun budd-daliadau diffiniedig: naill ai "cynllun cyflog terfynol" (**classic, premium a classic plus**); neu gynllun "gyrfa gyfan" (**nuvos**). Ni chaiff y trefniadau statudol hyn eu hariannu a chaiff costau'r buddiannau eu talu gan arian a bleidleisir gan y Senedd bob blwyddyn. Caiff pensiynau sy'n daladwy o dan y cynlluniau **classic, premium, classic plus a nuvos** eu cynyddu'n flynyddol yn unol â newidiadau i'r Mynegai Prisiau Adwerthu. Gall aelodau sy'n dod i mewn i'r cynllun o fis Hydref 2002 ymlaen ddewis rhwng ymaelodi â'r cynllun budd-dal diffiniedig priodol neu ymuno â threfniant buddiolwyr 'prynu arian' o safon â chyfraniad sylweddol gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn **partneriaeth**).

Mae cyfraniadau cyflogeion yn cael eu gosod ar gyfradd o 1.5% o enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun **classic** a 3.5% ar gyfer y cynllun **premium, classic plus a nuvos**. Mae buddiannau yn y cynllun **classic** yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o gyflog pensiynadwy ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sy'n gyfwerth â thair blynedd o bensiwn adeg ymddeol. Mae buddiannau'n cronni ar gyfradd o 1/60fed i enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth yn y cynllun **premium**. Yn wahanol i'r cynllun **classic**, nid oes unrhyw gyfandaliad awtomatig. Mae'r cynllun **classic plus** yn ei hanfod yn hybrid, gyda buddiannau mewn perthynas â gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras fel y cynllun **classic**, a buddiannau mewn perthynas â gwasanaeth o fis Hydref 2002 ymlaen yn cael eu cyfrifo fel yn y cynllun **premium**. Yn y cynllun **nuvos**, mae aelod yn cronni pensiwn ar sail ei enillion pensiynadwy yn ystod y cyfnod y bydd yn aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth), caiff cyfrif y pensiwn a enillwyd ei gredydu gyda 2.3 y cant o'i enillion pensiynadwy ym mlwyddyn honno'r cynllun a chaiff y pensiwn cronodig ei uwchraddio yn unol â'r RPI. Ym mhob achos, gall aelodau roi rhan o'u pensiwn heibio (cymudo) i ddarparu cyfandaliad hyd at y cyfyngiadau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Trefniant pensiwn buddiolwyr yw'r cyfrif pensiwn **partneriaeth**. Mae'r cyflogwr yn talu cyfraniad sylfaenol rhwng 3% a 12.5% (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i mewn i gynnyrch pensiwn buddiolwyr a ddewisir gan y cyflogai o ddetholiad o dri darparwr. Nid oes angen i'r cyflogai gyfrannu ond os byddant yn gwneud cyfraniadau, telir cyfraniad cyfatebol gan y cyflogwr hyd at derfyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ychwanegol at gyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr yn cyfrannu 0.8% pellach o gyflog pensiynadwy hefyd i gwmpasu cost yswiriant buddiant risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn swydd ac ymddeoliad oherwydd salwch).

Y pensiwn cronodig a nodir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu'n syth ar ôl iddo/iddi orffen bod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw eisoes wedi cyrraedd yr oedran pensiwn neu'n hŷn. Yr oedran pensiwn yw 60 ar gyfer aelodau'r cynlluniau **classic, premium a classic plus**, a 65 ar gyfer aelodau'r cynllun **nuvos**.

Ceir manylion pellach ynghylch trefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan ganlynol: www.civilservice-pensions.gov.uk.

- **Gwerthoedd Trosglwyddo Arian Cyfatebol (CETV)**

Gwerth Trosglwyddo Arian Parod Cyfatebol (CETV) yw gwerth cyfalafu ar ôl asesiad actiwaraidd o fuddiannau cynllun pensiwn a gronwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddiannau a gaiff eu prisio yw buddiannau cronodig yr aelod ac unrhyw bensiwn

amodol priod sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn er mwy diogelu buddiannau pensiwn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn penderfynu trosglwyddo'r buddiannau a gronnwyd yn ei hen gynllun. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddiannau a gronnwyd gan yr unigolyn o ganlyniad i'w aelodaeth lawn o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd ar lefel uwch y mae'r datgeliad yn gymwys iddo. Mae'r ffigurau yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiant pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall a drosglwyddwyd gan yr unigolyn i drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiant pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar eu cost eu hunain. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadrann yr Actiwariadaid ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu ddichonadwy mewn buddiannau o ganlyniad i Dreth ar y Lwfans Gydol Oes, a allai fod yn ddyledus pan godir buddiannau pensiwn.

- **Cynnydd gwirioneddol mewn CETV**

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a gyllidir yn ei hanfod gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd yn y pensiwn cronodig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

- **Iawndal am golli swydd**

Ni thalwyd unrhyw iawndal am golli swydd yn ystod y flwyddyn.

Gary Brace
Prif Weithredwr
21 Gorffennaf 2009

Datganiad o gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr

Dan Baragraff 14 Atodlen 1 Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998, mae gofyn i'r Cyngor baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn y ffurf ac ar y sail a bennir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, gyda chaniatâd y Trysorlys. Paratoir y cyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o gyflwr y Cyngor a'i incwm a'i wariant a'i lifoedd arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae gofyn i'r Cyngor:

- Gydymffurfio â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisiau cyfrifyddu addas yn gyson;
- Llunio barn ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- Datgan p'un a yw safonau cyfrifyddu cymwys wedi'u dilyn, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriadau sylweddol yn y datganiadau ariannol; a
- Pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Cyngor yn parhau i weithredu.

Nodir cyfrifoldebau'r Prif Weithredwr, gan gynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol amdano, cadw cofnodion priodol a diogelu asedau'r Cyngor, yn y ddogfen 'Managing Public Money'.

Datganiad ar Reolaeth Fewnol

Cwmpas cyfrifoldeb

Fel Prif Weithredwr Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009, mae gennyf gyfrifoldeb am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawni polisïau, nodau ac amcanion y Cyngor, tra'n diogelu cyllid cyhoeddus ac asedau'r Cyngor yr wyf yn bersonol gyfrifol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a aseiniwyd i mi yn y ddogfen 'Managing Public Money'.

Mae trefniadau atebolrwydd yn cynnwys goruchwyllo'r adolygiad o berfformiad chwarterol gan Bwyllgor Gweithredol y Cyngor. Caiff yr adroddiad ei rannu â swyddogion Llywodraeth Cynulliad Cymru o ran gweithgareddau a gyllidir yn gyhoeddus. Yn ogystal, cynhelir cyfarfodydd adolygu bob chwe wythnos gyda swyddogion Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Diben y system reolaeth fewnol

Mae'r system reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i reoli risg ar lefel resymol yn hytrach na chael gwared ar bob risg rhag peidio â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion; felly gall ond darparu sicrwydd rhesymol, er nad llwyr, o effeithiolrwydd. Mae'r system reolaeth fewnol wedi'i seilio ar broses barhaus sydd wedi'i chynllunio i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion y Cyngor, gwerthuso'r tebygolrwydd o wireddu'r risgiau hynny a'r effaith petaent yn cael eu gwireddu, a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd. Bu'r system reolaeth fewnol yn ei lle yn y Cyngor ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2009 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blyneddol, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau'r Trysorlys.

Gallu i ymdopi â risg

Mae Strategaeth Rheoli Risg yn ei lle. Fel y Prif Weithredwr, mae'n gyfrifoldeb arnaf fi, gyda chefnogaeth fy nau uwch reolwr gweithredol, i sicrhau bod gallu'r Cyngor i ymdopi â risg yn ddigonol. Mae hyn yn cynnwys adolygiad chwarterol o'r Gofrestr Risg gan y Tîm Rheoli i gadarnhau ei bod yn parhau'n berthnasol i'n busnes. Mae archwilwyr mewnol wedi asesu'r Cyngor fel sefydliad 'a ddiffinnir gan risg', o ran ei aeddfedrwydd risg. Mae proffil risg y Cyngor yn cynnwys risgiau gweithredol ac ariannol yn bennaf.

Y fframwaith risg a rheoli

Mae'r fframwaith risg a rheoli'n cynnwys cynnal Cofrestr Risg sy'n cael ei hadolygu bob chwarter gan uwch swyddogion, ac yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio. Mae gan y Pwyllgor Archwilio gylch gorchwyl i oruchwyllo polisi Rheoli Risg y Cyngor. Mae'r Gofrestr Risg yn cynnwys manylion yr holl fygythiadau allweddol i gyflawni'r amcanion corfforaethol y cytunir arnynt yn y Cynlluniau Corfforaethol a Gweithredol. Rhoddir sgôr i bob risg allweddol ar sail ei heffaith posibl ar fusnes y Cyngor a'i thebygolrwydd o ddigwydd. Mae'r strategaeth reoli'n ymwneud â derbyn, gostwng neu drosglwyddo risgiau mewn ymateb i hynny. Mae camau penodol gofynnol yn cael eu nodi, eu neilltuo i uwch reolwr a'u gweithredu erbyn terfynau amser penodol. Yn dilyn argymhellion yr archwilwyr mewnol, mae'r Gofrestr Risg bellach yn cynnwys gwerthusiad o lefel y "risg weddilliol" ar ôl cymhwyso'r rheolaeth. Adroddir ar gynnydd

a nodir risgiau a chamau rheoli newydd yn ystod yr arolygiad rheolaidd gan yr Uwch Dîm Rheoli. Yn ogystal, cyflwynir y Gofrestr Risg i'r Cyngor i'w hystyried o leiaf unwaith bob blwyddyn ariannol.

Rheolir risgiau ariannol gan 'Lawlyfr Ariannol' manwl, sy'n nodi gweithdrefnau a chyfrifoldebau a lefelau dirprwyo.

Profwyd y cynllun Parhad Busnes, sy'n mynd i'r afael â'r risgiau allweddol mewn perthynas ag adeiladau a systemau gwybodaeth, ar sail senario gan y Tîm Adfer yn sgil Trychineb yn ystod y flwyddyn. Caiff hyn ei ailbrofi bob blwyddyn.

Mae'r Cyngor yn sefydliad sy'n gyfuriog o ddata ynghylch athrawon. Cynhwysir data yng nghronfeydd data'r Cyngor, ond caiff ei rannu gydag athrawon a chyflogwyr unigol o bryd i'w gilydd at ddibenion penodol. O ganlyniad i'r pryderon ynghylch diogeldd data am unigolion mewn cyrff eraill yn y sector cyhoeddus, tynhawyd y trefniadau a fu ar waith gan y Cyngor o ran cyfnewid data ag ysgolion, AALLau ac athrawon. Roedd hyn yn cynnwys y canlynol:

- gwybodaeth ynghylch athrawon a rannwyd gydag AALLau a gaiff ei hanfon drwy e-bost mewn ffeiliau a ddiogelir gan gyfrinair yn hytrach nac ar ddisg drwy'r post;
- nid yw adroddiadau DPP a anfonir at AALLau bob tymor bellach yn cynnwys manylion adnabod athrawon;
- system electronig ddiogel ar gyfer rhannu manylion Sefydlu athrawon gydag AALLau;
- caiff dogfennau adnabod i ategu ceisiadau i gofrestru, e.e. pasbortau, trwyddedau gyrru, eu dychwelyd drwy ddsbarthiad 'Special Delivery'.

Yn ystod y flwyddyn weithredol, cryfhawyd diogelwch gwybodaeth drwy gyflwyno casgliad wythnosol o dapiau wrth gefn gan drydydd parti i'w storio oddi ar y safle. Cynhaliwyd adolygiad gan yr archwilwyr mewnol yn y maes hwn yn ystod y flwyddyn.

Adolygu effeithiolrwydd

Fel Prif Weithredwr y Cyngor ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2009, rwyf yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system reolaeth fewnol. Caiff fy adolygiad o'r system reolaeth fewnol ei lywio gan y canlynol:

- gwaith yr archwilwyr mewnol, a grynhoir yn eu hadroddiadau rheolaidd a'u hadroddiad blynyddol sy'n cynnwys barn annibynnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system reolaeth fewnol y Cyngor, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella;
- rheolwyr gweithredol y Cyngor sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol, a
- sylwadau a wneir gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill.

Fe'm cynghorwyd ar oblygiadau canlyniad fy adolygiad o effeithiolrwydd system reolaeth fewnol y Cyngor a'r Pwyllgor Archwilio, ac mae cynllun i fynd i'r afael â gwendidau a sicrhau gwelliant parhaus y system yn ei le.

Yn arbennig, caiff Rheolau Sefydlog y Cyngor eu hadolygu yn ôl y gofyn, gydag unrhyw ddiwygiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor i'w gymeradwyo. Yn yr un modd, caiff y Llawlyfr Ariannol ei adolygu'n barhaus, ac mae'r Pwyllgor Archwilio'n goruchwyllo unrhyw ddiwygiadau.

Problemau rheolaeth fewnol arwyddocaol

Nid yw'r Cyngor wedi nodi unrhyw broblemau rheolaeth fewnol yn ystod y flwyddyn.

Gary Brace
Prif Weithredwr
21 Gorffennaf 2009

TYSTYSGRIF AC ADRODDIAD YR ARCHWILYDD CYFFREDINOL I'R CYNULLIAD CENEDLAETHOL

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2009 o dan Baragraff 14 Atodlen 1 Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998. Mae'r rhain yn cynnwys y Cyfrif Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod a'r Datganiad o'r Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisïau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad hwnnw.

Priod gyfrifoldebau'r Prif Weithredwra'r Archwilydd

Y Prif Weithredwr, sy'n gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, yr Adroddiad ar Gydabyddiaeth a'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan y Ddeddf honno ac ar gyfer sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol. Nodir y cyfrifoldebau hyn yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Prif Weithredwr.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol, ac â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon).

Byddaf yn rhoi fy marn ar b'un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg a ph'un a yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan y Ddeddf honno. Nodaf, yn fy marn i, a yw'r wybodaeth sy'n cynnwys Adroddiad y Cyfarwyddwyr, Sylwadau'r Rheolwyr a'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth, a roddir yn yr Adroddiad Blynyddol, yn gyson â'r datganiadau ariannol. Nodaf hefyd p'un a yw'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymhob ffordd berthnasol ac a yw'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Byddaf hefyd yn eich hysbysu os wyf o'r farn nad yw Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru wedi cadw cofnodion cyfrifyddu cywir, os nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad neu os nad yw'r wybodaeth a nodwyd gan Drysorlys EM neu Weinidogion Cymru o ran cydnabyddiaeth a thrafodion eraill wedi'i datgelu.

Adolygaf a yw'r Datganiad Rheolaeth Fewnol yn adlewyrchu cydymffurfiaeth Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru â chanllawiau Trysorlys EM, a nodaf os nad yw'n adlewyrchu hyn. Nid yw'n ofynnol i mi ystyried a yw'r datganiad hwn yn cwmpasu'r holl risgiau a rheolaethau, nac i lunio barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru na'i weithdrefnau risg a rheoli.

Rwyf yn darllen y wybodaeth arall a geir yn yr Adroddiad Blynyddol ac yn ystyried a yw'n gyson â'r datganiadau ariannol archwiliedig. Mae'r wybodaeth hon yn cynnwys adroddiad y Cyfarwyddwyr, Y rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth nas archwiliwyd a Sylwadau'r Rheolwyr. Rwyf yn ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad os dof yn ymwybodol o unrhyw gamdatganiadau amlwg neu anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol. Nid yw fy nghyfrifoldebau yn ymestyn i unrhyw wybodaeth arall.

Sail y farn archwilio

Cynhaliats fy archwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae fy archwiliad yn cynnwys ystyried, ar sail prawf, dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau, y datgeliadau a rheoleidd-dra'r trafodion ariannol a gynhwysir yn y datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wnaed gan y Swyddog Cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol, a ph'un ai'r polisiâu cyfrifyddu hynny sydd fwyaf priodol i amgylchiadau Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru ac a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Cynlluniais a chynhaliats fy archwiliad er mwyn cael yr holl wybodaeth ac esboniadau a oedd yn angenrheidiol, yn fy marn i, er mwyn rhoi tystiolaeth ddigonol i mi allu rhoi sicrwydd rhesymol nad oes camddatganiad perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio, boed hynny drwy dwyll neu wall a bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol ymhob ffordd berthnasol a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Wrth lunio fy marn rwyf hefyd wedi gwerthuso digonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynwyd gwybodaeth yn y datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio.

Barn

Yn fy marn i:

- o mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg, yn unol â Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a'r cyfarwyddiadau a wnaed o dan y Ddeddf honno gan Weinidogion Cymru, o sefyllfa Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru ar 31 Mawrth 2009 a'i warged, ei enillion a'i golledion cydnabyddedig a'i lifau arian parod am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- o mae'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth sydd i'w harchwilio wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 a chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan y Ddeddf honno; ac
- o mae gwybodaeth sy'n cynnwys Adroddiad y Cyfarwyddwyr, Sylwadau'r Rheolwyr a'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth a roddir yn yr Adroddiad Blynyddol, yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Barn ar Reoleidd-dra

- o Yn fy marn i, ymhob ffordd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Nid oes gennyf sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Jeremy Colman
Archwilydd Cyffredinol Cymru
30^{ain} Gorffennaf 2009

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

**Cyfrif Incwm a Gwariant
ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009**

		2008-09	2007-08
	Nodyn	£'000	£'000
INCWM			
Grant gan Lywodraeth Cynulliad Cymru	2	9,441	10,317
Ffioedd cofrestru		1,735	1,277
Incwm o gofrestrïadau athrawon am wiriadau datgeliadau SCT		43	40
Rhyddhawyd o Gronfa Grant y Llywodraeth	13	4	6
Rhyddhawyd o'r Gronfa Etholiadau	14	-	56
Rhyddhawyd o'r Gronfa Safonau Proffesiynol	14	-	15
Incwm arall		1	-
Cyfanswm incwm		11,224	11,711
GWARIANT			
Costau staff	3	1,333	1,225
Costau rhaglen uniongyrchol	4	470	538
Costau rhaglen DPP	5	2,518	3,122
Costau rhaglen Sefydlu a DPC	6	6,204	6,486
Costau gweithredu eraill	7	582	611
Dibrisiad	9	39	47
Amorteiddiad	10	20	12
Cost dybiannol cyfalaf		14	18
Cyfanswm gwariant		11,180	12,059
(Diffyg)/ Gwaged ar weithgareddau cyffredin		44	(348)
Llog derbyniadwy	8	45	74
Addasiad ar gyfer cost dybiannol cyfalaf		14	18
(Diffyg)/ Gwaged ar gyfer y flwyddyn a drosglwyddwyd i gronfeydd		103	(256)
DATGANIAD O WARGED ARGADWEDIG			
Gwaged argadwedig ar 1 Ebrill		76	332
(Diffyg)/ Gwaged ar gyfer y flwyddyn		103	(256)
Trosglwyddiadau o/(i) gronfeydd dynodedig		160	-
Gwaged argadwedig ar 31 Mawrth		339	76

Mae'r nodiadau ar dudalennau 23 i 35 yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

**Datganiad o Gyfanswm Enillion a Cholledion Cydnabyddedig
ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009**

	2008-09	2007-08
	£'000	£'000
(Diffyg)/ Gwarged ar gyfer y flwyddyn	103	(256)
Symudiad yng Nghronfa Grant y Llywodraeth	(4)	(6)
Cyfanswm Enillion a Cholledion	99	(262)
Cydnabyddedig yn gysylltiedig â'r cyfnod		

Mae'r holl weithgareddau'n parhau.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 23 i 35 yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

**Mantolen
ar 31 Mawrth 2009**

	Nodyn	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2008 £'000
ASEDAU SEFYDLOG				
Asedau Sefydlog Diriaethol	9	64		
Asedau Sefydlog Anniriaethol	10	53	117	128
ASEDAU CYFREDOL				
Dyledwyr a Rhagdaliadau	11	1,125		742
Arian yn y Banc ac mewn Llaw		1,846	2,971	3,116
				3,858
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL				
Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn	12		(2,643)	(3,640)
Asedau cyfredol net			328	218
Cyfanswm asedau			445	346
CYLLIDWYD GAN:				
GYFALAF A CHRONFEYDD				
Cronfa Grant y Llywodraeth	13		7	11
Cronfa etholiadau	14		39	19
Cronfa safonau proffesiynol	14		30	10
Cronfa cyfalaf	14		30	230
Cyfrif Incwm a Gwariant			339	76
Cyfanswm cyfalaf a chronfeydd			445	346

Gary Brace
Prif Weithredwr
21 Gorffennaf 2009

Mae'r nodiadau ar dudalennau 23 i 35 yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

Datganiad Llif Arian
ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2009

	Nodyn	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Mewnlif/ (all-lif) net o weithgareddau cyffredin	15	(1,267)	1,281
Adenillion ar Fuddsoddiadau a Gwasanaethu Cyllid			
Llog a dderbyniwyd	8	45	74
Gwariant cyfalaf			
Taliadau i gaffael Asedau Sefydlog Diriaethol	9	(11)	(63)
Taliadau i gaffael Asedau Sefydlog Anniriaethol	10	(37)	(46)
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn arian		(1,270)	1,246

Mae'r nodiadau ar dudalennau 23 i 35 yn ffurfio rhan o'r Cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r cyfrifon

1. Polisiâu cyfrifyddu

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Paratwir y cyfrifon hyn ar sail busnes hyfyw gan gymhwyso'r confensiwn cost hanesyddol. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, maent yn bodloni gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Safonau Cyfrifyddu a gyhoeddwyd neu a fabwysiadwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu, cyn belled â bod y gofynion hynny'n briodol. Mae'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru.

1.2 Incwm ffioedd cofrestru

Mae'r flwyddyn gofrestru flynyddol yn rhedeg o 1 Ebrill tan 31 Mawrth y flwyddyn nesaf gyda'r ffi'n ddyledus ar 1 Ebrill bob blwyddyn. Gofynnir i'r ffi gael ei thalu'n llawn, waeth pryd yn union yn ystod y flwyddyn y mae athro/athrawes yn cofrestru gyda'r Cyngor – ni roddir gostyngiad am gofrestru am ran o'r flwyddyn.

Cafodd incwm ffioedd ei gredu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail gronol, gydag unrhyw ffioedd a dderbyniwyd ymlaen llaw ar gyfer y flwyddyn ariannol 2009-10 yn cael eu trin fel incwm wedi'i dalu ymlaen llaw a chânt eu cofnodi ar y Fantolen fel rhwymedigaeth.

1.3 Gwariant Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP)

Caiiff gwariant DPP ei gydnabod ar sail gweithgarwch a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn y derbyniwyd cais ar ei gyfer erbyn dyddiad penodol. Pan fydd cefnogaeth DPP wedi'i chynnig ond na dderbyniwyd cais erbyn y dyddiad hwnnw, cofnodir y cyfansymiau hyn fel ymrwymadau.

1.4 Gwariant Sefydlu a Datblygiad Proffesiynol Cynnar (DPC)

Caiiff gwariant rhaglen Sefydlu a DPC ei gydnabod ar sail y tymor academiaidd pan gwblhawyd y gweithgaredd hyfforddi. Caiiff gwariant ac incwm grant ar gyfer tymor y Gwanwyn ei gynnwys o dan Groniadau (gwariant grant sy'n ddyledus i ysgolion) a Dyledwyr (grant sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cynulliad Cymru) gan ddibynnu ar amser derbyn y taliad a'r grantiau perthnasol.

1.5 Asedau Sefydlog Diriaethol

Diffinnir asedau sefydlog diriaethol fel unrhyw ddarn unigol o offer sy'n costio mwy na £1,000 (gan gynnwys TAW) sydd â bywyd economaidd/gweithredol amcangyfrifedig o fwy na blwyddyn. Lle y tueddir i ystyried cydrannau unigol fel grŵp, caiff y rhain eu trin fel asedau cyhyd â bod eu gwerth at ei gilydd yn fwy na'r trothwy cyfalafu.

Mae asedau sefydlog diriaethol wedi'u prisiau ar sail cost hanesyddol ar ddiwedd y flwyddyn am nad yw unrhyw addasiadau ailbriso'n berthnasol ym marn y Cyngor.

1.6 Dibrisiad

Darperir dibrisiad ar bob ased sefydlog diriaethol ar gyfraddau sydd wedi'u cyfrifo i ddileu'r gost, llai gwerth gweddilliol amcangyfrifedig pob ased, yn gyfartal dros eu bywydau defnyddiol disgwylidig fel a ganlyn:

- Caiff yr holl offer trydanol, gan gynnwys cyfrifiaduron ac offer swyddfa, ei ddibrisio ar sail linol dros dair blynedd; a
- Chaiff y dodrefn a'r gosodion eu dibrisio ar sail linol dros bum mlynedd.

Ym mhob achos, bydd dibrisiad yn dechrau o'r mis ar ôl eu prynu.

1.7 Asedau Sefydlog Anniriaethol

Cyfalafir gwaith datblygu meddalwedd a thrwyddedau sy'n costio mwy na £1,000 (gan gynnwys TAW) ac sydd â bywyd economaidd/gweithredol o fwy nag un flwyddyn.

Darperir amorteiddiad ar asedau sefydlog anniriaethol ar gyfraddau a gyfrifir i ddiddymu cost pob ased dros ei fywyd defnyddiol disgwylidig:

- Caiff y gwaith o ddatblygu'r gronfa ddata ei amorteiddio ar sail linol dros dair blynedd; a
- Chaiff trwyddedau meddalwedd eu hamorteiddio ar sail linol dros dair blynedd.

Yn y ddau achos, bydd yr amorteiddio'n dechrau o'r mis ar ôl eu prynu.

1.8 Grantiau'r Llywodraeth

Mae'r Cyngor yn cael incwm grant gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer gweinyddu'r rhaglen cyllido DPP, y rhaglen cyllido Sefydlu a DPC, cefnogi dyfarnu Statws Athro Cymwys, gweinyddu Apeliadau Sefydlu a hefyd ar gyfer cyllido gwiriadau'r SCT ar gyfer Athrawon Newydd Gymhwys. Yn ystod cyfnod cynllun peilot yr Athro Siartredig, Llywodraeth Cynulliad Cymru yw prif gyllidwr y cynllun peilot, hefyd, yn cefnogi'n benodol gostau'r rhaglen a addysgir a chostau gweinyddu. Caiff grantiau a dderbynnir eu credydu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant yn y flwyddyn pan dderbynnir hwy (ar sail cronadau), a chredydir unrhyw falans nas gwariwyd i'r incwm gohiriedig ar ddiwedd y flwyddyn.

O gyfanswm y cyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, caiff incwm grant a ddefnyddir ar gyfer gwariant cyfalaf ei gredydu i Gronfa Grant y Llywodraeth. Gwneir trosglwyddiadau perthnasol o'r gronfa honno, sy'n gyfwerth â'r costau dibrisio blynyddol ar asedau a gafaelwyd gyda chyllid cymorth grant, i'r Cyfrif Incwm a Gwariant wrth i'r asedau cyfalaf gael eu defnyddio.

1.9 Stoc

Mae'r Cyngor yn cadw stoc o gyhoeddiadau. Nid oes gan y rhain unrhyw werth gwiredadwy net ac o ganlyniad, mae'r holl wariant cysylltiedig yn ystod y flwyddyn yn cael ei nodi yn y Cyfrif Incwm a Gwariant.

1.10 Costau pension

Mae cyflogeion blaenorol a phresennol yn cael eu cynnwys yn narpariaethau Cynlluniau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil a ddisgrifir yn yr Adroddiad Taliadau a Nodyn 3. Nid yw elfennau buddiannau'r cynlluniau'n cael eu cyllido ac maent yn anghyfrannol ar wahân i fuddiannau dibynyddion. Mae'r Cyngor yn cydnabod costau disgwylidig yr elfennau hyn ar sail systematig a rhesymegol dros y cyfnod y mae'n elwa ar wasanaethau cyflogeion drwy dalu symiau i Brif Gynlluniau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) a gyfrifir ar sail croniadau. Rhwymedigaeth y PCSPS yw talu unrhyw fuddiannau yn y dyfodol. Mewn perthynas ag elfennau cyfraniadau diffiniedig y cynlluniau, mae'r Cyngor yn cydnabod y cyfraniadau sy'n daladwy am y flwyddyn.

1.11 Treth ar Werth (TAW)

Nid yw'r Cyngor wedi'i gofrestru ar gyfer TAW. Nodir yr holl wariant a'r pryniadau asedau sefydlog yn y cyfrifon gan gynnwys TAW.

1.12 Cost Cyfalaf

Mae tâl tybiannol, a gyfrifir yn unol ag arweiniad y Trysorlys fel 3.5% (3.5% yn 2007-08) o gyfartaledd y cyfalaf a ddefnyddiwyd rhwng 1 Ebrill 2008 a 31 Mawrth 2009, wedi'i gynnwys fel cost weithredol yn y Cyfrif Incwm a Gwariant.

1.13 Prydlesi Gweithredu

Telir gwariant ar brydlesi eiddo o'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail costau'r flwyddyn. Mae prydlesi gweithredu rhentu offer yn cael eu talu o'r Cyfrif Incwm a Gwariant mewn symiau cyfartal dros gyfnod y brydles.

1.14 Rhagdaliadau

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu trothwy de minimis o £1,200 (cost sy'n gyfwerth â £100 bob mis) ar gyfer cydnabod rhagdaliadau.

1.15 Cronfeydd dynodedig

Mae'r Cyngor wedi penderfynu y gallai sefydlu cronfeydd dynodedig at ddibenion penodol yn y dyfodol. Rhoddir manylion y cronfeydd dynodedig presennol yn Nodyn 14 y Cyfrifon hyn.

2. Cyllid Llywodraeth Cynulliad Cymru

Grant	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Swm a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru	8,423	9,233
Grant a ddygir ymlaen o'r flwyddyn flaenorol	-	446
Grant sy'n ddyledus ar gyfer y rhaglen Sefydlu a DPC	1,018	638
Grant i'w greddu i'r Cyfrif Incwm a Gwariant	9,441	10,317

3. Niferoedd staff a chostau cysylltiedig

3.1 Costau staff

	Eraill	2008-09 Staff a gyflogir yn barhaol	CYFANSWM	2007-08
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	44	1,015	1,059	977
Costau Nawdd Cymdeithasol	-	75	75	69
Costau Pensiwn	-	199	199	179
Cyfanswm	44	1,289	1,333	1,225

Cynllun budd diffiniedig aml-gyflogwr nad yw'n cael ei gyllido yw Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS), ond nid yw'r Cyngor yn gallu nodi ei gyfran o'r asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol. Cynhaliwyd prisiad gan Actiwari'r cynllun ar 31 Mawrth 2007. Ceir manylion yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Pensiynau Sifil (www.civilservice-pensions.gov.uk).

Ar gyfer 2008-09, roedd cyfraniadau cyflogwr o £198,680 yn daladwy i'r PCSPS (2007-08, £178,723) ar un o bedair cyfradd rhwng 17.1 a 25.5 y cant o dâl pensiynadwy, ar sail bandiau cyflog. Mae Actiwari'r cynllun yn adolygu cyfraniadau cyflogwyr bob pedair blynedd yn dilyn gwerthusiad o'r cynllun cyfan. O 2009-10, bydd y cyfraddau rhwng 16.7% a 24.3%. Caiff y cyfraddau cyfraniadau eu gosod i dalu costau'r buddiannau sy'n cronni yn ystod 2008-09, i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol, ac nid y buddiannau sy'n cael eu talu yn ystod y cyfnod hwn i bensiynwyr presennol.

Caiff cyflogeion ddewis agor cyfrif pensiwn partneriaeth, sef pensiwn buddiolwr gyda chyfraniad cyflogwr. Ni ddewiswyd yr opsiwn hwn gan yr un cyflogai o staff y Cyngor, ac felly ni wnaed unrhyw gyfraniadau cyflogwr.

Nid oedd unrhyw achosion o ymddeol ar sail afiechyd.

3.2 Nifer cyfartalog y bobl a gyflogir

Cyflogwyd 35.1 o aelodau staff cyfwerth ag amser llawn gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol yn diwedd 31 Mawrth 2009, fel a ganlyn:

	Eraill	2008-09 Staff a gyflogir yn barhaol	CYFANSWM	2007-08 CYFANSWM
Amcan 1: codi statws addysgu drwy gynnal a hyrwyddo'r safonau uchaf o arferion ac ymddygiad proffesiynol	0.3	11.7	12.0	11.1
Amcan 2: darparu llais annibynnol, cynrychioliadol ac awdurdodol ar gyfer y proffesiwn ar faterion addysgu	-	1.0	1.0	1.0
Amcan 3: datblygu diwylliant o ddatblygiad proffesiynol ymysg athrawon	0.9	12.3	13.2	12.3
Amcan 4: cyfathrebu cyfraniad cadarnhaol y proffesiwn addysgu at gymdeithas	-	1.9	1.9	1.8
Amcan 5: darparu systemau cyllid, personél a gweinyddol effeithlon, effeithiol a chadarn sy'n cefnogi tasg y Cyngor o gyflwyno'i amcanion	0.7	6.3	70.0	6.0
CYFANSWM	1.9	33.2	35.1	32.2

Nodir manylion cyflogau a hawliau pensiwn aelodau ac uwch staff y Cyngor yn yr Adroddiad Taliadau ar dudalen 9.

4. Costau rhaglen uniongyrchol

	2008-09	2007-08
	£'000	£'000
Costau aelodau	58	43
Cynnal a Datblygu'r Gronfa Ddata	9	14
Ffioedd cyfreithiol	214	266
Datgeliadau'r Swyddfa Cofnodion Troseddol	98	96
Costau Cyfieithu	10	10
Costau argraffu, postio a deunydd hyrwyddo	81	109
Cyfanswm	470	538

Mae costau rhaglen uniongyrchol yn cynnwys gwariant a gafwyd yn benodol wrth ymgymryd â dyletswyddau craidd y Cyngor.

5. Costau rhaglen Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP)

	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Gweinyddu	95	121
Lledaenu	48	131
Bwrsariau datblygiad proffesiynol	1,792	1,926
Prosiect ymchwil gweithredol	15	115
Cyfnodau sabothol athrawon	125	125
Rhwydweithiau proffesiynol	153	114
Bwrsariau grŵp	70	467
Costau cynllun peilot yr Athro Siartredig	220	123
Cyfanswm	2,518	3,122

Mae costau'r rhaglen DPP yn cynnwys y gwariant mewn perthynas â'r cynllun grantiau DPP, costau lledaenu, costau gweinyddol a gwariant mewn perthynas â chynllun peilot y prosiect Athro Siartredig.

6. Costau rhaglen Sefydlu a Datblygiad Proffesiynol Cynnar (DPC)

	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Gweinyddu	76	62
Gwariant grant Sefydlu	4,369	4,654
Gwariant grant DPC Blwyddyn 1	893	990
Gwariant grant DPC Blwyddyn 2	866	780
Cyfanswm	6,204	6,486

Mae gwariant yn cynnwys costau rhaglen, sef grantiau sy'n cefnogi athrawon yn nhair blynedd gyntaf eu gyrfaedd, a'r costau gweinyddol sydd ynghlwm wrth redeg y rhaglen.

7. Costau gweithredu eraill

	2008-09 £'000	2007-08 £'000
Treuliau Swyddogion	58	71
Hyfforddi a recriwtio	27	25
Rhent ac Ardrethu	81	76
Tâl am wasanaethau a chyfleustodau	27	25
Ffioedd proffesiynol	51	72
Yswiriant	22	24
Argraffu a deunydd ysgrifennu	68	64
Postio	80	87
Costau cyfrifiaduron	18	20
Llogi Mannau Cyfarfod	77	58
Ffioedd archwilio	14	13
Gwasanaethau archwilio eraill	4	2
Cynnal a chadw	5	5
Costau eraill	50	69
Cyfanswm	582	611

8. Llog derbyniadwy

Derbyniwyd £45,000 o log (2007-08: £74,000) yn ystod y cyfnod mewn perthynas â chyfrif cadw'r Cyngor, gan gynnwys croniad o £2,000.

9. Asedau Sefydlog Diriaethol

	Offer Swyddfa £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Dodrefn a ffitiadau £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad				
Ar 1 Ebrill 2008	89	316	170	575
Ychwanegiadau	-	10	1	11
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2009	89	326	171	586
Dibrisiad				
Ar 1 Ebrill 2008	84	250	149	483
Cost am y flwyddyn	4	29	6	39
Ar 31 Mawrth 2009	88	279	155	522
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2009	1	47	16	64
Gwerth Llyfr Net ar 1 Ebrill 2008	5	66	21	92

10. Asedau Sefydlog Anniriaethol

	Datblygiadau i'r gronfa ddata £'000	Trwyddedau Meddalwedd £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Ebrill 2008	46	2	48
Ychwanegiadau	37	-	37
Gwarediadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2009	83	2	85
Amorteiddiad			
Ar 1 Ebrill 2008	11	1	12
Cost am y flwyddyn	20	-	20
Ar 31 Mawrth 2009	31	1	32
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2009	52	1	53
Gwerth Llyfr Net ar 1 Ebrill 2008	35	1	36

11. Dyledwyr a Rhagdaliadau

	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2008 £'000
Symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn		
Dyledwyr	1,025	643
Rhagdaliadau	100	99
Cyfanswm	1,125	742

O'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, mae'r cynnydd mewn dyledwyr yn adlewyrchu'r ffaith bod amseriad y broses o dderbyn y grant gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a'i dynnu i lawr yn gallu amrywio.

12. Credydwyr

	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2008 £'000
Symiau sy'n ddyledus ymhen blwyddyn		
Ffioedd cofrestru a ragdalwyd	308	270
Credydwyr eraill	688	1,355
Talu wrth Ennill (PAYE)	14	14
Yswiriant Gwladol	11	10
Credydwr Pensiwn	19	18
Croniadau	1,603	1,973
Cyfanswm	2,643	3,640

Yn ogystal â'r credydwyr a nodir uchod, roedd gan y Cyngor gyfanswm o £10,321 o ymrwymadau ar ddiwedd y flwyddyn (2007-08: £33,066). Ymysg yr ymrwymadau hyn mae cronfeydd grant DPP a oedd wedi'u dyrannu i athrawon ond nad oedd y Cyngor wedi derbyn ceisiadau ar eu cyfer erbyn diwedd y flwyddyn. Yn y dyfodol, telir yr hawliadau hyn o gyllid grant DPP ar gyfer 2009-10.

Mae'r gostyngiad o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol yn adlewyrchu'r cyflwyno graddol cynharach a'r gyllideb ostyngol sydd ar gael ar gyfer gwariant y rhaglen DPP (credydwyr eraill), a gostyngiad mewn hawliadau am gyllid Sefydlu (croniadau).

13. Cysoni symudiadau yng Nghronfa Grant y Llywodraeth

	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2008 £'000
Ar 1 Ebrill	11	17
Grant a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn	-	-
Rhyddhawyd i'r Cyfrif Incwm a Gwariant yn ystod y flwyddyn	(4)	(6)
Ar 31 Mawrth	7	11

14. Cronfeydd dynodedig

Yn unol â strategaeth ariannol y Cyngor, mae'r cronfeydd dynodedig canlynol wedi'u sefydlu yn ystod y flwyddyn:

Cronfa etholiadau I ledaenu costau ethol aelodau o athrawon i'r Cyngor dros y cyfnod pedair blynedd rhwng etholiadau. Cymeradwywyd y gronfa hon gan y Cyngor yn 2003-04 pan gytunwyd ar lefel o £50,000, ac mae wedi'i newid ers hynny i £100,000. Yn dilyn yr etholiad yn 2008, mae'r Cyngor yn gweithio i bennu lefel newydd ar gyfer y gronfa ac i gronni'r balans hwnnw cyn yr etholiad nesaf.

Cronfa safonau proffesiynol I leihau effaith anwadaliad ar nifer yr achosion a gyfeiriwyd ar gyfrifiad gosod ffi'r Cyngor, ac i ddarparu ar gyfer costau unrhyw her gyfreithiol a fyddai'n llawer mwy na'r costau a delir gan Yswiriant Indemniad

Proffesiynol. Cytunodd y Cyngor i sefydlu'r gronfa hon yn ystod 2005-06 pan osodwyd balans o £75,000. Mae'r Cyngor wedi parhau i adfer y balans hwnnw.

Cronfa cyfalaf Cymeradwywyd y gronfa hon gan y Cyngor ym mis Gorffennaf 2006 gyda golwg ar ddatblygu, dros gyfnod yn y dyfodol, falans o £350,000 i gefnogi cynlluniau'r Cyngor i brynu swyddfeydd yn y dyfodol. Yn ystod y flwyddyn cytunodd y Pwyllgor Gweithredol i drosglwyddo £200,000 o'r gronfa Cyfalaf i'r gronfa gyffredinol i adfer y gronfa honno i falans gweithredol rhesymol.

	Etholiad £'000	Safonau Proffesiynol £'000	Cyfalaf £'000	CYFAN SWM £'000
Balans ar 31 Mawrth 2008	19	10	230	259
Rhyddhawyd o gronfeydd	-	-	(200)	(200)
Ychwanegiad at gronfeydd	20	20	-	40
Balans ar 31 Mawrth 2009	39	30	30	99

15. Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian

Cysoni gwarged ar weithgareddau cyffredin â mewnlif arian net o weithgareddau cyffredin

	2008-09 £'000	2007-08 £'000
(Diffyg)/ Gwarged ar weithgareddau cyffredin	44	(348)
Addasiad ar gyfer cost dybiannol cyfalaf	14	18
Dibrisiad	39	47
Amorteiddiad	20	12
Cynnydd/ (Gostyngiad) mewn credydwy	(997)	716
(Cynnydd)/ Gostyngiad mewn dyledwy	(383)	913
Rhyddhawyd o Gronfa Grant y Llywodraeth	(4)	(6)
Rhyddhawyd o'r Gronfa Etholiadau	-	(56)
Rhyddhawyd o'r Gronfa Safonau Proffesiynol	-	(15)
Mewnlif/ (all-lif) net o weithgareddau cyffredin	(1,267)	1,281

(b) Dadansoddiadau o newidiadau mewn cronfeydd net yn ystod y cyfnod

	2009 £'000	2008 £'000
Cronfeydd net ar 1 Ebrill	3,116	1,870
Mewnlif/(all-lif) arian net	(1,270)	1,246
Cronfeydd net ar 31 Mawrth	1,846	3,116

16. Ymrwymïadau Cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2008, nid oedd gan y Cyngor unrhyw ymrwymïadau cyfalaf (2007-08: £11,280).

17. Cysoni Symudiad mewn Ecwiti Trethdalwyr

	Balans ar 1 Ebrill 2008 £'000	Gwarged/ (diffyg) am y flwyddyn £'000	Trosglwyddiad net i/ (o) gronfeydd £'000	Balans ar 31 Mawrth 2009 £'000
Cronfa Grant Ohriedig y Llywodraeth	11	-	(4)	7
Cronfa etholiadau	19	-	20	39
Cronfa safonau proffesiynol	10	-	20	30
Cronfa cyfalaf	230	-	(200)	30
Cyfrif Incwm a Gwariant	76	103	160	339
Cyfanswm	346	103	(4)	445

18. Prydlesi gweithredu

	31 Mawrth 2009 £'000	31 Mawrth 2008 £'000
Symiau a godir ar y Cyfrif Incwm a Gwariant ar gyfer taliadau prydlesi gweithredu	94	93
Ymrwymïad blynyddol ar brydlesi adeiladau yn dod i ben:		
Ymhen blwyddyn	-	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	94	94
Ar ôl mwy na phum mlynedd	-	-
Cyfanswm	94	94

19. Deilliannau ac Offerynnau Ariannol eraill

Cyn 1 Ebrill 2004, cefnogwyd gweithgareddau'r Cyngor gan gyllid cymorth grant gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Er 1 Ebrill 2004, mae swyddogaethau craidd y Cyngor yn cael eu cyllido gan incwm ffioedd cofrestru athrawon, ac mae gweithgareddau eraill a gwblhawyd ar ran Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cael eu cyllido gan grant. Derbynnir incwm ffioedd ymlaen llaw bob blwyddyn a chaiff cymorth grant ei dynnu i lawr bob mis, yn ôl yr angen. Nid oes gan y Cyngor unrhyw fenthyciadau, ac mae'n lleihau'r posibilïad o fod yn agored i risg hylifedd drwy reoli ei adnoddau.

Cedwir ei falansau arian mewn cyfrifon banc masnachol: felly nid yw'r Cyngor yn agored i risg o ran cyfraddau llog. Er bod y Cyngor yn gallu benthyg arian, ni fu angen iddo wneud hynny yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Mae'r Cyngor wedi buddsoddi'r gwarged, ond mae hyn yn adnau tymor byr gyda'r Trysorlys, ac nid yw'n newid y risgiau a wynebir wrth gyflawni swyddogaethau'r Cyngor.

Caiff yr holl asedau a rhwymedigaethau eu nodi mewn arian sterling, felly nid yw'n agored i risgiau arian cyfred.

20. Trafodion Parti Cysylltiedig

Mae'r Cyngor yn gweinyddu rhaglen gyllido Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP) i athrawon yng Nghymru. Ystyrir ysgolion y dyfarnwyd cyllid DPP iddynt yn ystod y flwyddyn lle mae'r ysgol honno'n cyflogi naill ai athro/athrawes neu bennaeth sydd hefyd yn aelod o'r Cyngor yn bartïon cysylltiedig.

Mae'r tabl isod yn darparu manylion y cyllid a ddyfarnwyd. Ym mhob achos, ni chymerodd yr aelod perthnasol ran yn y broses o wneud y penderfyniad i ddyfarnu cyllid.

Enw'r ysgol	Nifer yr athrawon y dyfarnwyd cyllid DPP iddynt	Cyfanswm y cyllid DPP a ddyfarnwyd (£)
<i>Ysgol Uwchradd y Trallwng</i>	10	4,974
<i>Ysgol Gyfun Bryn Hafren</i>	13	6,047
<i>Ysgol Gynradd y Trallwng</i>	4	2,049
<i>Ysgol Gyfun Pencoed</i>	5	2,814
<i>Ysgol Uwchradd Willows</i>	3	969
<i>Ysgol Gyfun Cynffig</i>	4	2,488
<i>Ysgol Gyfun Llangatwg</i>	11	6,163
<i>Ysgol Gynradd Gabalfa</i>	1	592
<i>Ysgol Gynradd Baden Powell</i>	5	6,667
<i>Ysgol Gyfun Croesyceiliog</i>	13	6,706
<i>Ysgol Fabanod Abergwynfi</i>	1	617
<i>Ysgol Dinas Brân</i>	1	386
<i>Ysgol Gynradd Notais</i>	3	1,850
<i>Ysgol Uwchradd Llanedeyrn</i>	3	1,648
<i>Ysgol Gynradd St Therese</i>	1	650
<i>Ysgol Y Foryd</i>	3	1,911
<i>Canolfan yr Iaith Gymraeg, Sir Gaerfyrddin</i>	1	288
Cyfanswm	82	46,819

Yn ystod y flwyddyn dyfarnwyd cyllid DPP i chwe aelod (neu aelodau o'u teulu agos) tuag at eu datblygiad proffesiynol eu hunain (rhestrir manylion isod).

Enw	Categori DPP	Cyfanswm y cyllid DPP a ddyfarnwyd (£)
<i>Elwyn Davies</i>	<i>Bwrsari</i>	<i>£534</i>
<i>Valerie Merriman</i>	<i>Bwrsari</i>	<i>£617</i>
<i>Sarah Stockford</i>	<i>Aelod o Rwydwaith</i>	<i>£637</i>
<i>Rosemond Nelson</i>	<i>Bwrsari</i>	<i>£288</i>
<i>Mair Edwards</i>	<i>Bwrsari</i>	<i>£450</i>
<i>Llinos Nelson</i>	<i>Bwrsari</i>	<i>£650</i>

Philip Bassett, sy'n aelod o'r Cyngor, yw Deon Addysgu a Dysgu ym Mhrifysgol Glyndŵr. Caiff elfennau o gynllun peilot yr Athro Siartredig eu cyflwyno gan y sefydliad hwnnw, ac mae ef yn ymwneud â'r cynllun peilot. Y cyfanswm a adroddir yn y Cyfrifon hyn mewn perthynas â'r cynllun peilot yw, £7,980.

Mae'r Cyngor hefyd wedi defnyddio cyfleusterau Prifysgol Glyndŵr ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor. Y cyfanswm a nodir yn y Cyfrifon yw, £1,609.

21. Rhwymedigaethau wrth Gefn

Nid oes unrhyw rwymedigaethau wrth gefn.

22. Digwyddiadau wedi'r Fantolen

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau wedi'r Fantolen ar y dyddiad pan lofnodir y Cyfrifon hyn.

Cymeradwyodd y Prif Weithredwr y Cyfrifon hyn i'w cyhoeddi ar 21 Gorffennaf 2009.